ସଂପ୍ରସାରଣ ପୁସ୍ତିକା:

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ

ରାଶି ଚାଷ

ଲେଖକ ଓ ସମ୍ପାଦକ

ଶ୍ରୀ ତୀର୍ଯ୍ୟକ କୁମାର ସାମନ୍ତ

ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ (କ୍ଷେତ୍ର ବିଜ୍ଞାନ)

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଅନୁଗୋଳ

ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

ଭୁବନେଶ୍ୱର-୩

ଲେଖକ ଓ ସମ୍ପାଦକ
ଶ୍ରୀ ତୀର୍ଯ୍ୟକ କୁମାର ସାମନ୍ତ
ବିଷୟବସ୍ତୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ (କ୍ଷେତ୍ର ବିଜ୍ଞାନ)

ପ୍ରକାଶକ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂଯୋଜକ
କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଅନୁଗୋଳ

ମୁଦ୍ରଣ:
ଓଁ ମା ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, ଅନୁଗୋଳ
ମୋ: ୯୮୬୧୦୮୮୧୬୯

ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ରାଶି ଚାଷ

ରାଶି ଅନୁଗୋଳ ଜିଲ୍ଲାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ତେଲବୀଜ ଫସଲ । ଜିଲ୍ଲାରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ତେଲବୀଜ ଫସଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରାଶିର ସ୍ଥାନ ପ୍ରଥମ ଓ ଏହା ଜିଲ୍ଲାର ତେଲବୀଜ ଜାତୀୟ ଫସଲ ଚାଷ ଜମିର ଶତକଡ଼ା ୭୩ ଭାଗ ଜମିରେ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ । ଜିଲ୍ଲାରେ ହାରାହାରୀ ୪୨୮୦୮ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ରାଶି ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ, ଯେଉଁଥିରୁ କି ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩.୮୮ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ । ରାଶି ଚାଷର ସ୍ୱଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦନର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା :

୧. ଉନ୍ନତ ମାନର ବିହନ କିସମର ଅଭାବ ।

୨. ଉନ୍ନତ ପ୍ରୟୋଗ ବିଧି ଓ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ଅଜ୍ଞତା ।

୩. ଏକ ନିରସା ଜମିର ଫସଲ ହିସାବରେ ବିନା ପାଣି ଓ ବିନା ସାର ପ୍ରୟୋଗରେ ରାଶି ଚାଷ ।

୪. ସମୟ ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଶସ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଭାବ ।

୫. ବ୍ୟବସାୟିକ ରୁଗ୍ଣତା ।

ତେଣୁ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ବିହନ ବ୍ୟବହାର ସହ ଉନ୍ନତ ଚାଷ ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କଲେ ରାଶି ଚାଷରୁ ଆଶାନୁରୂପ ଅମଳ ଓ ଲାଭ ମିଳିପାରିବ ।

ଜଳବାୟୁ - ରାଶି ଗୋଟିଏ ଉଷ୍ଣମଣ୍ଡଳୀୟ ଫସଲ । ଯଦି ଜମିର ପ୍ରକାର,ମୃତ୍ତିକା ଗଠନ ଏବଂ ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା ଥାଏ ଏହା ବର୍ଷସାରା ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ । ସାଧାରଣତଃ "ଭୋଦେଇ" ରାଶି ବର୍ଷା ଦିନେ, 'ମାଘୀ' ରାଶି ଶୀତ ଦିନରେ ଏବଂ "ନିର୍ଲ୍ଲଜି" , ରାଶି ଖରାଦିନେ ବୁଣା ଯାଇଥାଏ । ଏହାର ମରୁଡ଼ି ସହଣୀ ଶକ୍ତି ଅଧିକ । ରାଶିର ବୃଦ୍ଧି ଅବସ୍ଥାରେ ଉଷ୍ମ ଜଳବାୟୁ ଆବଶ୍ୟକ । ୨୫ ରୁ ୨୭ ଡ଼ିଗ୍ରୀ ସେଲସିୟସ ଉତ୍ତାପରେ ଭଲ ଗଜା ହୁଏ, ଗଛ ବଢିଥାଏ ଓ ଫୁଲ ଭଲ ହୋଇଥାଏ । ଉତ୍ତାପ କମ୍ ରହିଲେ ଫୁଲ ପରିପକ୍ୱ ନ ହେଉଣୁ ଝଡ଼ିପଡ଼େ । ଜମିରେ ପାଣି ଜମି ରହିଲେ, କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ପାଗ ଆର୍ଦ୍ର ରହିଲେ କିମ୍ବା କୁହୁଡ଼ି ଓ କାକରରେ ଫସଲର ଯଥେଷ୍ଟ କ୍ଷତି ହୋଇଥାଏ ।

ମୃତ୍ତିକା - ନିଗିଡା, ଢିପ ବାଲି ଦୋରସା ମାଟି ରାଶି ଚାଷ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ । ଅତି ବାଲିଆ,ମଟାଳିଆ, ଲୁଣି, କ୍ଷାରୀ ଓ ଅମ୍ଳ ମାଟିରେ ରାଶି ଭଲ ହୁଏ ନାହିଁ । ମାଟିର ଅମ୍ଳତା ୫.୫ ରୁ ୮.୦ ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ଉଚିତ । ମୃତ୍ତିକାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଜଳୀୟ ଅଂଶ ରହିବା ଉଚିତ ।

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି – ରାଶି ମଞ୍ଜି ଅତି ଛୋଟ ହୋଇଥିବାରୁ ମାଟି ଭଲ ଭାବରେ ଗୁଣ୍ଡ ହେବା ଦରକାର । ଜମିକୁ ଟ୍ରାକ୍ଟର କିମ୍ବା ଦେଶୀ ଲଙ୍ଗଳରେ ୩-୪ ଓଡ଼ ଚାଷ କରି ମଇ ଦେଇ ମାଟିକୁ ଗୁଣ୍ଡ ଓ ସମତଳ କରି ରଖିବା ଉଚିତ । ବର୍ଷା ଦିନେ ପାଣି ନିଗିଡ଼ିଯିବା ପାଇଁ ଗହୀରିଆ ନାଳି କାଟିବା ଦରକାର । କାରଣ ଜମିରେ ପାଣି ଜମି ରହିଲେ ଗଛମୂଳ ପଚିଯାଏ ଓ ଗଛ ବଢିପାରେ ନାହିଁ । ସେହିପରି ଶୀତ ଓ ଖରାଦିନିଆ ରାଶି ପାଇଁ ପୂର୍ବ ଫସଲର ସମସ୍ତ ଅଂଶାବଶେଷକୁ ନଷ୍ଟ କରି ମାଟିକୁ ସମତଳ କରିବା ଉଚିତ। ଜମିକୁ ପଟାଳିରେ ବିଭକ୍ତ କଲେ ଖରାଦିନିଆ ରାଶି ଚାଷ ପାଇଁ ପାଣି ମଡ଼ାଇବା ସୁବିଧା ହୋଇଥାଏ । ଶେଷ ଓଡ଼ ଚାଷ ସମୟରେ ସମସ୍ତ ଖତ ଓ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ବିହନ ପରିମାଣ – ଧାଡ଼ି ବୁଣାରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫ ରୁ ୭ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ଓ ଛଟାବୁଣାରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୦ କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ ।

ବିହନ ବିଶୋଧନ – ବିହନ ବୁଣିବାର ୨ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ୧କି.ଗ୍ରା. ବିହନକୁ ୨ଗ୍ରାମ ବାଭିଷ୍ଟିନ ବା ୩ ଗ୍ରାମ ଥିରାମ ବା ୫ଗ୍ରାମ ଟ୍ରାଇକୋଡ଼ର୍ମା ଭିରିଡ଼େ ଗୋଳାଇ ବିଶୋଧନ କଲେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣର ଆଶଙ୍କା କମି ଯାଇଥାଏ ।

ବୁଣିବା ସମୟ –

ବର୍ଷା ଋତୁ : ଜୁନ୍ ମଧ୍ୟଭାଗରୁ ଜୁଲାଇ ମଧ୍ୟ ଭାଗ

ଶୀତ ଋତୁ : ସେପ୍ଟେମ୍ବର ରୁ ଅକ୍ଟୋବର

ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ : ଫେବୃଆରୀ ୩ୟ ସପ୍ତାହ ଠାରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହ

ବୁଣିବା ପ୍ରଣାଳୀ –

ରାଶି ମଞ୍ଜି ଛୋଟଥିବାରୁ ବେଶୀ ଗଭୀରରେ ବୁଣିଲେ ଗଜା ହେବା ସମ୍ଭାବନା କମ୍ ଥାଏ । ତେଣୁ ୨ ସେ.ମି. ଗଭୀରରେ ବୁଣାଯାଏ । ବୁଣିବା ବେଳେ କିଛି ଶୁଖିଲା ମାଟି ବା ବାଲି କିମ୍ବା ଶୁଖିଲା ଗୋବର ଖତ ସହିତ ମିଶାଇ କିଆରୀରେ ବୁଣା ଯାଇଥାଏ । ଧାଡ଼ିରେ ବୁଣିଲେ ଅନ୍ତଃ ଚାଷ ସହଜରେ କରିହୁଏ ଓ ଜମିରେ ଗଛ ସଂଖ୍ୟା ଠିକ୍ ରଖିବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ତେଣୁ ବିହନ ବୁଣିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜିବୁଣା ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ କିମ୍ବା ଦେଶୀ ଲଙ୍ଗଳ ପଛରେ ସିଆରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବଧାନରେ ମଞ୍ଜି ପକାଇବା ଉଚିତ୍ । ବୁଣିବାର ୪-୫ ଦିନ ପରେ ଗଜା ଉଠି ନ ଥିବା ସ୍ଥାନରେ ମଞ୍ଜି ବୁଣାଯାଏ । ଫସଲକୁ ୭-୧୦ ଦିନ

ହୋଇଗଲେ ଆବଶ୍ୟକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗଛ ରଖି ଅବଶିଷ୍ଟ ଗଛ ଉପାଡ଼ି ପତଳା କରିଦେବା ଉଚିତ । ଖରାଦିନିଆ ରାଶିକୁ ଧାଡ଼ିକୁ ଧାଡ଼ି ୨୫ ରୁ ୩୦ ସେ.ମି. ଓ ବର୍ଷାଦିନିଆ ରାଶିକୁ ୩୦ ରୁ ୪୦ ସେ.ମି. ଦୂରରେ ବୁଣାଗଲେ ଅମଳ ସୁବିଧାଜନକ ହୋଇଥାଏ । ଧାଡ଼ି ମଧ୍ୟରେ ଗଛକୁ ଗଛ ପ୍ରାୟ ୧୦ ସେ.ମି. ଦୂରତା ରଖାଯାଇଥାଏ ।

ଅନୁଗୁଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ବ୍ଲକ୍ ଅନୁଯାୟୀ ରାଶି ଫସଲର ଚାଷ ଜମି ଆୟତନ (ହେକ୍ଟରରେ)

ସାରଣୀ-୧

ବ୍ଲକ/ବର୍ଷ	**୨୦୦୭-୦୮**	**୦୮-୦୯**	**୦୯-୧୦**	**୧୦-୧୧**	**୧୧-୧୨**
ଅନୁଗୋଳ	୩୫୧୦	୨୭୪୦	୩୦୦୮	୩୦୩୨	୨୯୨୦
ବଁଅରପାଳ	୧୭୮୨	୧୯୪୯	୧୫୮୮	୧୬୧୬	୨୨୯୪
ଛେଣ୍ଡିପଦା	୮୪୫୫	୭୪୩୨	୭୫୮୭	୭୭୩୮	୭୩୧୯
ଆଠମଲ୍ଲିକ	୭୬୪୫	୭୪୨୩	୭୩୩୦	୭୭୩୮	୬୯୫୮
କିଶୋରନଗର	୮୦୮୫	୭୨୯୦	୨୩୭୯	୬୭୭୮	୬୮୮୭
ତାଳଚେର	୩୧୦୫	୨୩୪୫	୨୩୬୫	୨୩୯୦	୧୩୪୦
କଣିହାଁ	୭୧୬୦	୬୫୭୧	୬୪୮୭	୬୬୩୨	୬୫୨୫
ପାଲଲହଡ଼ା	୪୮୭୫	୬୦୦୦	୬୦୦୪	୬୧୪୯	୬୧୧୫
ମୋଟ	**୪୭୧୯୨**	**୪୧୮୦୦**	**୪୧୬୧୬**	**୪୨୦୭୩**	**୪୧୩୫୮**

ଉତ୍ସ : ଜିଲ୍ଲା କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ଅନୁଗୋଳ

ଅନୁଗୋଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ବ୍ଲକ ଅନୁଯାୟୀ ରାଶି ଫସଲର ଉତ୍ପାଦନ ହାର (କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ/ହେକ୍ଟର)

ସାରଣୀ-୨

ବ୍ଲକ/ବର୍ଷ	୨୦୦୭-୦୮	୦୮-୦୯	୦୯-୧୦	୧୦-୧୧	୧୧-୧୨
ଅନୁଗୋଳ	୪.୦୦	୩.୫୪	୩.୬୦	୩.୯୬	୪.୬୦
ବଣ୍ଟାଁରପାଳ	୩.୮୧	୩.୬୩	୩.୪୩	୩.୮୨	୫.୧୧
ଛେଣ୍ଡିପଦା	୪.୧୦	୩.୯୨	୩.୬୧	୩.୮୦	୪.୭୦
ଆଠମଲ୍ଲିକ	୪.୧୦	୩.୭୯	୩.୭୬	୩.୫୪	୩.୯୦
କିଶୋରନଗର	୪.୪୨	୩.୬୦	୩.୯୩	୩.୪୫	୪.୦୪
ତାଳଚେର	୩.୬୬	୩.୨୯	୩.୧୯	୩.୧୮	୪.୭୨
କଣିହାଁ	୪.୦୪	୩.୭୫	୩.୬୩	୩.୭୬	୪.୪୯
ପାଲଲହଡ଼ା	୬.୫୭	୩.୮୦	୩.୪୫	୩.୫୦	୪.୫୦
ମୋଟ୍	**୪.୧୮**	**୩.୭୦**	**୩.୫୮**	**୩.୬୨**	**୪.୨୯**

ଉତ୍ସ : ଜିଲ୍ଲା କୃଷି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ଅନୁଗୋଳ

ଉନ୍ନତ ବିହନ କିସମ

ସାଧାରଣତଃ ଦୁଇ କିସମର ରାଶି ଦେଖାଯାଏ ଯଥା : କଳା ରାଶି ଓ ଧଳା ରାଶି । ଧଳା ରାଶି ମଞ୍ଜିରେ କଳା ରାଶି ଅପେକ୍ଷା ତେଲ ଅଂଶ ଅଧିକ ଥାଏ, ଋତୁ ଅନୁସାରେ ଆମ ରାଜ୍ୟ ତଥା ଅନୁଗୋଳ ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ କିସମ ଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଓ ଏଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଣ୍ଣନା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ – ୩

କ୍ରମିକ ନଂ.	କିସମ	ଅବଧି (ଦିନ)	ମଞ୍ଜିର ରଙ୍ଗ	ତେଲ (%)	ଅମଳ (କ୍ୱି/ହେକ୍ଟର)	ଗଛର ଉଚ୍ଚତା (ସେ.ମି.)	ବିଶେଷ ଗୁଣ
୧.	ବିନାୟକ (୧୯୭୨)	ଖରିଫ- ୮୫-୯୦ ରବି- ୮୦-୮୫	ପିଙ୍ଗଳ	୪୮.୫	୬.୦	୧୨୦	ଛୁଇଁ ମସୃଣ, କାଣ୍ଡ ସଢ଼ା ରୋଗ ସହଣୀ
୨.	କନକ (୧୯୭୯)	ଖରିଫ- ୮୫-୯୦ ରବି ୮୦-୮୫	ଧୂସର	୪୭.୦	୮.୦	୯୫	ଛୁଇଁ ଅଳ୍ପ ଲୋମଶ

୩.	କାଳିକା (୧୯୮୦)	ଖରିଫ ୯୦-୯୫ ରବି ୮୦-୮୫	ପିଙ୍ଗଳ	୪୮.୭	୭.୦	୧୩୦-୧୩୫	ବଡ଼ ମଞ୍ଜି, କ୍ଷୁଇଁ ମସୃଣ, ପତ୍ର ଦାଗ ରୋଗ ସହଣୀ
୪.	ଉମା (୧୯୯୦)	ଖରିଫ- ୭୫-୮୦ ରବି ୬୫-୭୦	ଈଷତ୍ ପିଙ୍ଗଳ	୫୩-୧	୧୦.୦	୧୦୦-୧୧୦	ଛୋଟ ମଞ୍ଜି, ପତଳା ଚୋପା, କ୍ଷୁଇଁ ମସୃଣ
୫.	ଉଷା (୧୯୯୦)	ଖରିଫ ୮୫-୯୦ ରବି ୭୫-୮୦	ଚିକ୍କଣ	୪୯.୦	୧୨.୦	୧୩୦	ବଡ଼ ମଞ୍ଜି, ଲୋମଶ, ଅଧିକାଂଶ ପୋକ ଓ ରୋଗ ସହଣୀ
୬.	ପ୍ରାଚୀ (୨୦୦୨)	ଖରିଫ ୭୫-୮୦ ରବି ୭୦-୭୫	କଳା	୪୮.୦	୧୨.୦	୧୨୦	ବଡ଼ ମଞ୍ଜି, ଅଧିକାଂଶ ପୋକ ଓ ରୋଗ ସହଣୀ
୭.	ନିର୍ମଳା (୧୯୯୫)	ଖରିଫ ୮୦-୮୫ ରବି ୭୦-୭୫	ଫିକା ଧଳା	୪୯.୦	୧୦.୦	୧୩୦-୧୫୦	ବଡ଼ ମଞ୍ଜି, କ୍ଷୁଇଁ ସାମାନ୍ୟ ଲୋମଶ, ଗଛ ପାକଳ ଅବସ୍ଥାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହଳଦିଆ ଦେଖାଯାଏ, ବ୍ୟାକ୍ଟେରିଆ ଜନିତ ରୋଗ ସହଣୀ
୮.	ଗୁଜୁରାଟ ତିଳ-୧	ରବି- ୭୫-୮୦	ଧଳା	୫୦.୦	୧୦.୦	୧୩୦	ବଡ଼ ମଞ୍ଜି
୯.	ଗୁଜୁରାଟ ତିଳ-୨	ବର୍ଷା- ୮୦-୮୫	ଧଳା	୫୦.୦	୮.୦	୧୨୦	ବଡ଼ ମଞ୍ଜି
୧୦.	ଅମ୍ରିତ୍ (୨୦୦୪)	ବର୍ଷା- ୭୫-୮୦ ରବି- ୭୦-୭୫	ଧଳା	୪୯.୦	୧୧.୦	୧୦୦-୧୨୦	ବଡ଼ ଧଳା ଫୁଲ, ବଡ଼ ମଞ୍ଜି, କ୍ଷୁଇଁ ପ୍ରତି ୭୦-୧୦୦ ମଞ୍ଜି

ସମନ୍ୱିତ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା :

ମାଟିର ଉର୍ବରତା ରକ୍ଷା କରି ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇବାକୁ ହେଲେ ଶେଷ ଓଡ଼ ଚାଷ ସମୟରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫ ଟନ୍ ସଢ଼ା ଗୋବର ଖତ କିମ୍ବା କମ୍ପୋଷ୍ଟକୁ ୫ କି.ଗ୍ରା. ପି.ଏସ୍.ବି.ରେ ଗୋଳାଇ ମାଟିରେ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଏ । ଏକ ହେକ୍ଟର ରାଶି ଚାଷ ପାଇଁ ୩୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାର (୬୫ କି.ଗ୍ରା. ୟୁରିଆ) ୧୫ କି.ଗ୍ରା. ଫସଫରସ ସାର (୩୨ କି.ଗ୍ରା. ଡି.ଏ.ପି.) ଓ ୧୫ କି.ଗ୍ରା. ପଟାସ ସାର (୨୫ କି.ଗ୍ରା. ଏମ୍.ଓ.ପି.) ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ବୁଣିବା ପୂର୍ବରୁ ମୂଳସାର ହିସାବରେ ସମୁଦାୟ ଫସଫରସ ଓ ପଟାସ ଏବଂ ଅଧା ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାରକୁ ସିଆରରେ ପ୍ରୟୋଗ କରି ମଞ୍ଜି ବୁଣିବା ଦରକାର । ଅବଶିଷ୍ଟ ଅଧା ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାରକୁ ବର୍ଷା ଦିନରେ ୧୫ ଦିନ ବେଳକୁ ପ୍ରଥମ ଅନ୍ତଃଚାଷ ସମୟରେ ଏବଂ ଖରାଦିନ ହୋଇଥିଲେ ୩୦-୩୫ ଦିନ (ଫୁଲ ଆସିବା ସମୟରେ) ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । ଫସଫରସ ସାର ପାଇଁ ଯଦି ସିଙ୍ଗଲ ସୁପର ଫସ୍‌ଫେଟ୍ ବଦଳରେ ଡି.ଏ.ପି. ସାର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଗନ୍ଧକ ସାର ପାଇଁ ଜିପ୍‌ସମ୍ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ମୂଳସାର ସହ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୫ କି.ଗ୍ରା. ଗନ୍ଧକ (୧୦୦ କି.ଗ୍ରା. ଜିପ୍‌ସମ୍ ସାର) ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ମଞ୍ଜିର ତେଲ ଅଂଶ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ । ମାଟିରେ ଅମ୍ଳ ଅଂଶ ବେଶୀ ଥିଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ କାଗଜ କଳ ମଇଳା ବୁଣିବାର ୩-୪ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜି ଭଲ ହୋଇଥାଏ ।

ଜୈବ ସାର : ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫୦୦ ଗ୍ରାମ ଆଜୋଟବ୍ୟାକ୍ଟରକୁ ୧.୫ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ତାହାକୁ ମଞ୍ଜିରେ ଗୋଳାଇ ଛାଇରେ ଶୁଖାଇ ବୁଣିଲେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୩୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାରଜାନ ମିଳିବା ସମ୍ଭବପର ହୁଏ ।

ଅଣୁସାର : ଅଣୁସାର ଭରଣା ପାଇଁ ଜିଙ୍କ୍ ସଲ୍‌ଫେଟ୍ ଓ ମାଙ୍ଗାନିଜ୍ ସଲ୍‌ଫେଟ୍ ଗଛ ବଢ଼ୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଶତକଡ଼ା ୨ ଭାଗ (ଏକ ଲିଟର ପାଣିରେ ୨ ଗ୍ରାମ) ସିଞ୍ଚନ କଲେ ଭଲ ଫସଲ ଆଦାୟ ହୋଇଥାଏ ।

ସମନ୍ୱିତ ଘାସ ପରିଚାଳନା :

ରାଶି ଫସଲରେ ଅନାବନା ଘାସ ଦ୍ୱାରା ଅମଳ ଶତକଡ଼ା ୨୦ ରୁ ୪୦ ଭାଗ କମି ଯାଇଥାଏ । ଫସଲର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବସ୍ଥାରେ (୩୦ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ଫସଲକୁ ଘାସମୁକ୍ତ ରଖିଲେ ଏଥିରୁ ଭଲ ଅମଳ ମିଳିଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ବୁଣିବାର ୧୫ ଦିନରେ ଓ ଏହାର ୧୦

ଦିନ ପରେ ଆଉ ଥରେ ଘାସ ବାଛି କୋଡ଼ାଖୋସା କରିଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । କିନ୍ତୁ ହାତରେ ଘାସ ବଛା ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହୁଳ ହୋଇଥିବାରୁ ରାସାୟନିକ ତୃଣନାଶକ ଔଷଧ ବ୍ୟବହାର ସହିତ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସମନ୍ୱିତ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଘାସ ଦମନ କଲେ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଫଳପ୍ରଦ ଘାସ ଦମନ ହୋଇ ପାରିବ । ରାଶି ଫସଲରେ ଜମିରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଏକ ବୀଜପତ୍ରୀ ଘାସ (ଦୁବ, କଙ୍କଡ଼ା, ସୁଆଁ), ଦ୍ୱିବୀଜ ପତ୍ରୀ ଘାସ (ଲହଙ୍ଗା, ଗାଜର) ଓ ବୁଦା ଜାତୀୟ ଘାସ (ମୁଥା, କୁଆଣିଆ) ଇତ୍ୟାଦି ଦେଖା ଯାଇଥାଏ ।

ରାସାୟନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ବ୍ୟବହୃତ ମୁଖ୍ୟ ତୃଣନାଶକ ଔଷଧ :

ହଳ ପରେ ଓ ମଞ୍ଜି ବୁଣିବା ପୂର୍ବରୁ

ଟ୍ରାଇଫ୍ଲୁରାଲିନ୍ (କ୍ଲିଅର୍) ୪୮% ଇ.ସି. ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨ ଲିଟରକୁ ୫୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ବୁଣିବାର ଦିନକ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ଘାସ ଗଜା ହେବା ପୂର୍ବରୁ

ଆଲାକ୍ଲୋର (ଲାସୋ) ବ୍ୟୁଟାକ୍ଲୋର (ମାଚେଟ୍, ଡେଲକ୍ଲୋର) ୫୦% ଇସି ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨ ଲିଟର ବୁଣିବାର ଦୁଇଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଘାସ ଦମନ ହୋଇଥାଏ ।

ଅକ୍ସିଫ୍ଲୁରୋଫେନ୍ (ଜାରଗନ୍, ଅକ୍ସିଗୋଲ୍ଡ଼, ଗୋଲ) ୨୩.୫% ଇ.ସି. ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦୦ ମି.ଲି. ବୁଣିବାର ଦୁଇଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଫସଲରେ ସମସ୍ତ ଦ୍ୱିବୀଜ ପତ୍ରୀ ଘାସ ଦମନ ହୋଇଥାଏ ।

ଘାସ ଗଜା ହେବା ପରେ

କ୍ୱିଜାଲୋଫପ୍ ଇଥାଇଲ (ଟାଇଗା ସୁପର) ୫% ଇ.ସି. ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧ ଲିଟରକୁ ୫୦୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ବୁଣିବା ୧୫ ରୁ ୨୦ ଦିନ ପରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଫସଲରେ ଥିବା ଏକ ବୀଜ ପତ୍ରୀ ଘାସ ଦମନ ହୋଇଥାଏ । ନଚେତ୍ ଇମାଜିଥାପିର ୭% (ପରସୁଟ୍) ଇ.ସି. ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧ ଲିଟର ବୁଣିବାର ୧୨ ରୁ ୧୫ ଦିନ ପରେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଘାସ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ ।

ଉପରୋକ୍ତ ତୃଣନାଶକ ଔଷଧ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଯଥା ଫିଙ୍ଗର ଉଇଡର, ସାଇକ୍ଲିକ୍ ଉଇଡ଼ର ଦ୍ୱାରା, ମାଟିକୁ ଆଚ୍ଛାଦିତ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଫଳପ୍ରଦ ଘାସ ଦମନ ହୋଇଥାଏ ।

ଜଳ ପରିଚାଳନା :

ରାଶି ଫସଲ ପ୍ରାୟ ୨୫୦ ମି.ମି. ଜଳ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ । ବର୍ଷାଦିନିଆ ଫସଲରେ ଜଳସେଚନ ଦରକାର ହୁଏ ନାହିଁ, ଯଦି ବର୍ଷା ଅନେକ ଦିନ ଧରି ଛାଡ଼ିଯାଏ ଓ ଶୁଷ୍କ ଅବସ୍ଥା ଉପୁଯେ ତେବେ ଥରେ ଜଳସେଚନ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ ଭଲ ଅମଳ ହୋଇଥାଏ । ଅଧିକ ବର୍ଷା ହେଲେ ଯେପରି ଗଛ ମୂଳରେ ପାଣି ଜମି ନ ରୁହେ ସେଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ପଡ଼େ । ଶୀତ ଦିନିଆ (ମାଘୀ ରାଶି) ଓ ଖରାଦିନିଆ ରାଶି (ନିର୍ଲ୍ଲଜି ରାଶି) ଫସଲ ଜଳ ସେଚନ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥାଏ । ଖରାଦିନିଆ ରାଶି ଦରକାର ଅନୁଯାୟୀ ୨-୩ ଥର ଜଳସେଚନ ଦରକାର କରିଥାଏ ।ଶୀତଦିନିଆ ରାଶି ବୁଣାଯିବା ବେଳେ ଜମିରେ ବତର ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ରାଶି ଫସଲରେ ସାଧାରଣତଃ ଜଳସେଚନ ଦେବାର ସଙ୍କଟକାଳୀନ ଅବସ୍ଥା ହେଉଛି ଫୁଲ ଆସିବା ସମୟ ଓ ଫଳ ଧରିବା ଅବସ୍ଥା ।

ସମନ୍ୱିତ ରୋଗ ପୋକ ପରିଚାଳନା :

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବସ୍ଥା (ବୁଣିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥା)

କାଣ୍ଡସଢ଼ା ଓ ମୂଳସଢ଼ା ରୋଗ : ଏହି ରୋଗରେ ମୂଳ ପାଖରେ ଗଛ ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇ ହଠାତ୍ ଝାଉଁଳା ରୋଗ ଦେଖାଯାଏ । ଏହି ସଢ଼ା ଅଂଶ କଳା ପଡ଼ିଯାଏ ଓ ଗଛ ଭାଙ୍ଗି ମରିଯାଏ । ସେଥିପାଇଁ ବିହନ ବିଶୋଧନ ଦରକାର । କପର ଅକ୍ସିକ୍ଲୋରାଇଡ୍ ୦.୨୫%) ବା ମାଙ୍କୋଜେବ (୦.୪୦%)କୁ ସିଞ୍ଚନ କଲେ ଏହି ରୋଗ ଦମନ ହୋଇଥାଏ ।

ପାଉଁଶିଆ ରୋଗ : ଧଳା ଦାଗ ପତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ ଓ ପତ୍ର ଅସମୟରେ ଝଡ଼ିପଡ଼େ । ଏହି ରୋଗର ଦମନ ପାଇଁ ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ୨ ଗ୍ରାମ ସଲଫେକ୍ସ ମିଶାଇ ପତ୍ର ସିଞ୍ଚନ କରାଯାଏ ।

ପତ୍ର ଭକୁଣୀ ପୋକ : ପତ୍ର ଭକୁଣୀ 'ମା' ପୋକ ପତ୍ରରେ ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାଏ । ସେଥିରୁ ଅର୍ଭକ ବାହାରି ପତ୍ରରୁ ରସ ଶୋଷି ଗଛକୁ ଦୁର୍ବଳ କରି ଥାଆନ୍ତି, ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ଦେଖାଯାଏ । ଗଛ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ଭଲ ବଢ଼େ ନାହିଁ ଓ ଅମଳ କମିଯାଏ । ଏହାର ବିନାଶ ପାଇଁ ଇମିଡ଼ା କ୍ଲୋରପ୍ରିଡ଼ ୪ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ ମି.ଲି. ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କଲେ ସୁଫଳ ମିଳିଥାଏ ।

ଫୁଲ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥା :

ପତ୍ରଦାଗ ରୋଗ : ପତ୍ର କଳା ଦାଗ ହୋଇ କଳା ଗୁଣ୍ଡ ଝଡ଼େ ଓ ସଂକ୍ରମିତ ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଝଡ଼ିଯାଏ । ଡ଼ିଥେନ୍ ଏମ୍-୪୫ (ଏଣ୍ଡୋଫିଲ) ୦.୨% (୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ୨ ମି.ଲି.) ଦ୍ରବଣକୁ ପ୍ରତି ୧୫ ଦିନରେ ସିଞ୍ଚନ କଲେ ଏହା ନିରାକରଣ ହୁଏ ।

ଝାଟୁଆ ରୋଗ : ଏହି ରୋଗ ହେଲେ ଫୁଲ ଓ କଷି ହେବା ସ୍ଥାନରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ପତ୍ର ଭଳି ଅଂଶ ବାହାରିଥାଏ ଓ ଫଳ ଧରେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଫଳରେ ଭଲ ମଞ୍ଜି ରହେ ନାହିଁ । ଏହାର ନିରାକରଣ ପାଇଁ ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ଗଛକୁ ଉପାଡ଼ି ଦୂରରେ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଆଯାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଡ଼େରିରେ ବୁଣିଲେ ଏହି ରୋଗ ଦେଖାଦିଏ । କେବଳ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱରୂପ ସଂପୃକ୍ତ ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ଗଛରୁ ମଞ୍ଜି ରଖିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଝାଉଁଳା ରୋଗ : ଏହି ରୋଗ ହେଲେ ତଳ ପତ୍ର ପ୍ରଥମେ ହଳଦିଆ ପଡ଼ିଯାଏ ଓ ଝଡ଼ିପଡ଼େ । ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଭିତର ପଟକୁ ମୋଡ଼ି ହୋଇ ଶୁଖିଯାଏ । ଅଧିକ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ପତ୍ର ଝଡ଼ି ପଡ଼େ ଓ ପରେ ଗଛଟି ଶୁଖିଯାଏ । ବେଳେବେଳେ ଚେର ସଢ଼ିଯାଏ । ଏହି ରୋଗର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ବିହନ ବିଶୋଧନ କରି ବୁଣିବା ଆବଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ଫସଲ ଅମଳ ପରେ ଶୁଖିଲା ପତ୍ର ସବୁ ସଫା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ପୁଡ଼ା ମାଛି : ଗଛର ପତ୍ର, ଫୁଲ ଓ କଷିରୁ ରସ ଶୋଷି ନେଇଥାଆନ୍ତି, ଫଳରେ ଫୁଲ ପୁଡ଼ା ହୋଇଯାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଫସଲର ଆକ୍ରାନ୍ତ ଅଂଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଛିଣ୍ଡାଇ ନଷ୍ଟ କରିଦିଆଯାଏ । ଫସଲର କ୍ଷତି ଆର୍ଥିକ ଦୋହଲୀ ସୀମା (୧୦%) ଅତିକ୍ରମ କଲେ ମେଟାସିଷ୍ଟକସ୍ ୨ ମି.ଲି. ୧ ଲିଟର ପାଣିରେ ବା ଇମିଡ଼ାକ୍ଲୋପିଡ୍ ୨.୫ ମି.ଲି. ୧୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ମିଶାଇ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ଡାହାଣୀ ପୋକ : ପତ୍ର ମୋଟା ହୋଇ ଝଡ଼ିପଡ଼େ । ଏହି ପୋକ ମଧ ରାଶିର ଛୋଟ ପତ୍ର ବା ଅଣ୍ଡିରା ରୋଗର ବାହକ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାର ଅର୍ଦ୍ଧେକ ମୂଳ ସାର ରୂପେ ଓ ବାକି ଅର୍ଦ୍ଧେକ ଫୁଲ କଷି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ଫଳ ଧରିବା ଓ ପାକଳ ଅବସ୍ଥା :

ପତ୍ରପୋଡ଼ା ରୋଗ : ଗଛର ପତ୍ରରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ମାଟିଆ ରଙ୍ଗର ଦାଗ ଦେଖାଯାଏ ଓ ପରେ ତାହା ପତ୍ର ପୋଡ଼ିଯିବା ପରି ଦେଖାଯାଏ ଓ ପତ୍ର ଝଡ଼ିଯାଏ । ଏହାର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ପ୍ରତି ୧୫ ଦିନରେ ଷ୍ଟ୍ରେପ୍ଟୋସାଇକ୍ଲିନ୍ ୧୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ ଗ୍ରାମ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରାଯାଏ ।

ପତ୍ରଛନ୍ଦା ଓ ଫଳ ବିନ୍ଧା ପୋକ : ଗଛର ପତ୍ର ଓ ଫୁଲକୁ ଖାଇଥାନ୍ତି ଓ ଫଳକୁ କଣା କରି

ମଞ୍ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଖାଇ ଯାଆନ୍ତି, ଏହାର ଦମନ ପାଇଁ ୨ ମି.ଲି. କୁଇନାଲଫସ୍ କିମ୍ବା କାରବାରିଲ୍ ସେଚିତ ଗୁଣ୍ଡ ୪ ଗ୍ରାମ ମିଶାଇ ସିଞ୍ଚନ କରାଯାଏ । ପ୍ରତି ୧୦ ରୁ ୧୫ ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ନିମ୍ବଜାତୀୟ ଔଷଧ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨-୨.୫ ଲିଟର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।

ବିହାରୀ ସଂବାଳୁଆ : ପତ୍ର, କଢ଼ ଓ ଫୁଲକୁ ଖାଇଯାଆନ୍ତି, ପରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ଚାରିଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ିଯାଇ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲଣ୍ଡା କରିଦିଅନ୍ତି, ଏହାର ଦମନ ପାଇଁ ନୁଭାନ୍ ଲିଟର ପ୍ରତି ୨ ମି.ଲି. ଗୋଳାଇ ସିଞ୍ଚନ କରାଯାଏ ।

ଅମଳ : କିସମ ଅନୁଯାୟୀ ବିହନ ବୁଣିବାର ୭୦ ରୁ ୮୦ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ରାଶି ଅମଳ ହୋଇଥାଏ । ରାଶି ଛୁଇଁ ପାକଳ ହେଲେ ଗଛ ପତ୍ର ପାଚି ଝଡ଼ିପଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ଛୁଇଁ ସାମାନ୍ୟ ସାଗୁଆ ଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ରାଶି ଗଛକୁ କାଟି ଅମଳ କରାଯାଏ । ଗଛ ହଳଦିଆ ହେବା ପରଠାରୁ ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ଛୁଇଁ ସବୁ ଫାଟି ଯାଇ ମଞ୍ଜି ଝଡ଼ିପଡ଼େ । ତେଣୁ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଫଳକୁ ଗଛରେ ବା ଜମିରେ ଶୁଖାଇବାକୁ ନ ଦେଇ କାଟିଆଣି ତାକୁ ଘରେ ପ୍ରାୟ ସପ୍ତାହେ ରଖି ପତ୍ର ଝଡ଼ିବା ଉଚିତ୍ । ପତ୍ର ଝଡ଼ିବାବେଳେ କାଣ୍ଡର କଟା ଅଂଶ ତଳକୁ ଓ ଅଗ ଉପରକୁ ରଖିଲେ ସେହି ସମୟରେ ରାଶି ଝଡ଼ି ନଷ୍ଟ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା କମ୍ ଥାଏ । ସିମେଣ୍ଟ ଚଟାଣ କିମ୍ବା ପରିଷ୍କାର ମାଟି ଖଳାରେ ପଲିଥିନ୍ ଦ୍ୱାରା ରାଶି ଅମଳ କରିବା ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜିର ଉଜ୍ଜଳତା ନଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ । ସାଧାରଣତଃ ବର୍ଷାଦିନେ ହେକ୍ଟର ପିଛା ୫ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଓ ଶୀତ କିମ୍ବା ଖରାଦିନିଆ ରାଶିରୁ ଯଥାକ୍ରମେ ୮ ଓ ୧୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଅମଳ ମିଳିଥାଏ ।

ଅମଳ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସାଇତା :

ମଞ୍ଜିକୁ ଉଡ଼ାଇ ସଫା କରି ଖରାରେ ଶୁଖାଇ, ଶତକଡ଼ା ୮-୧୦ ଜଳୀୟ ଅଂଶ ଥିବା ସମୟରେ ସାଇତି ରଖାଯାଏ । ବିହନ ବସ୍ତାରେ ନିମ୍ବପତ୍ର ରଖି ସଂରକ୍ଷଣ କଲେ ପୋକ ଆକ୍ରମଣ କମ୍ ହୁଏ । ପ୍ରତି ଏକ କି.ଗ୍ରା. ବିହନକୁ ୩ ମି.ଲି. ଶୋରିଷ ତେଲ କିମ୍ବା ୨ ଗ୍ରାମ ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ମିଶାଇ ରଖିଲେ ପୋକ ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା ମିଳିଥାଏ । ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣିରେ ୧୦ ମି.ଲି. ମାଲାଥିଅନ ଦ୍ୱାରା ବିଶୋଧିତ ବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ରାଶି ବିହନକୁ ସାଇତି ରଖାଯାଏ ।

ଅନ୍ତଃ ଫସଲ ଚାଷ

ରାଶିକୁ ଏକାକୀ ଚାଷ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଯଦି ଅନ୍ତଃ ଫସଲ ଚାଷ କଲେ ଅଧିକ ଲାଭଜନକ ହୋଇଥାଏ । ରାଶି ସହିତ ହରଡ଼ (୪:୨), ରାଶି ସହିତ ଚିନାବାଦାମ (୧:୪) ଓ ରାଶି ସହିତ ଆଖୁ (୧:୧) ଅନ୍ତଃ ଫସଲ ଚାଷ କରାଯାଇ ପାରିବ ।

ରାଶି ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ :

ରାଶି ଫସଲ ଅଳ୍ପ ପରିଶ୍ରମରେ ହୋଇ ପାରୁଥିବା ଏକ ତୈଳବୀଜ ଫସଲ । ଏହି ଚାଷ ବର୍ଷସାରା ହେଉଥିବାରୁ ଓ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଷ ହେଉଥିବାରୁ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନର ଚାହିଦା ଅଧିକ ଆବଶ୍ୟକ । ରାଶି ଉତ୍ପାଦନ ଓ ଏକର ପ୍ରତି ଅମଳ ହାର ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ହେଲେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରାମାଣିକ ବିହନ ବ୍ୟବହାର ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରାମାଣିକ ରାଶି ବିହନ ପିଣ୍ଡ ବିହନ ଚାଷରୁ ମିଳିଥାଏ ଏବଂ ପିଣ୍ଡ ବିହନ ଅଭିଜନକ ବିହନରୁ ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇଥାଏ ।

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ରାଶି ଫସଲ ଚାଷ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ନିଆ ଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ :

ରାଶି ଅନୁଗୋଳ ଜିଲ୍ଲାର ଆୟତନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏକ ଅଗ୍ରଣୀ ଫସଲ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏବଂ ଉନ୍ନତ ଜ୍ଞାନକୌଶଳ ଚାଷୀଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଅନୁଗୋଳ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

- ରାଶି ଫସଲରେ ଗନ୍ଧକ ସାର ପ୍ରୟୋଗର ଏକ କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି ।
- ରାଶି ଫସଲରେ ମୁଖ୍ୟ ଅନିଷ୍ଟକାରୀ ପୋକ ପତ୍ରଛନ୍ଦା ଓ ଫଳବିନ୍ଧା ପୋକର ଦମନ ପାଇଁ ଏକ କ୍ଷେତ୍ର ପରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଛି ।
- ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ରାଶି କିସମ କାଳିକା, ନିର୍ମଳା ଓ ଉମାର ଚାଷୀ ଜମିରେ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇଛି ।
- ରାଶି ପ୍ରାମାଣିକ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଗ୍ରାମୀଣ ଯୁବକ ଓ ଯୁବତୀଙ୍କୁ ଏକ ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଛି ।
- ରାଶି ଫସଲର ଉନ୍ନତ ଚାଷ କୌଶଳ ଓ ରୋଗ ପୋକ ପରିଚାଳନ ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ କୃଷକ ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଛି ।
- କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର ଫାର୍ମରେ ବିଭିନ୍ନ ଋତୁରେ ପିଣ୍ଡ ଓ ପ୍ରାମାଣିକ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କରି ଚାଷୀ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦରରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଅଛି ।

ସାରଣୀ-୪

ରାଶି ଚାଷ ଖର୍ଚ୍ଚ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି)

କ୍ର.ନଂ.	ଉପାଦାନ	ପରିମାଣ	ମୂଲ୍ୟହାର (ଟଙ୍କା)	ମୋଟ୍ ଟଙ୍କା
(କ)	ମଜୁରୀ			
୧.	ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି (ଟ୍ରାକ୍ଟର ଦ୍ୱାରା)	୮ ଘଣ୍ଟା	୪୫୦	୩,୬୦୦
୨.	ବଳଦ ଦ୍ୱାରା ଅମଳ	୩ ଯୋଡ଼ା	୧୫୦	୪୫୦
୩.	ମୋଟ୍ ମଜୁରୀ ଖର୍ଚ୍ଚ	୧୦୦ ଟା	୧୨୬	୧୨,୬୦୦
		ମୋଟ୍ ମଜୁରୀ ଖର୍ଚ୍ଚ		**୧୬,୬୫୦**
(ଖ)	ଉପାଦାନ			
୧.	ବିହନ	୧୦ କି.ଗ୍ରା.	୪୦	୪୦୦
୨.	ଖତ	୫ ଟନ୍	୧୦୦୦	୫,୦୦୦
୩.	ରାସାୟନିକ ସାର (୩୦:୧୫:୧୫) କି.ଗ୍ରା. ଏନ୍.ପି.କେ.			
	ୟୁରିଆ	୬୫ କି.ଗ୍ରା.	୫.୬୮	୩୬୯
	ଡି.ଏ.ପି.	୩୨ କି.ଗ୍ରା.	୨୩.୬୨	୭୫୬
	ଏମ୍.ଓ.ପି.	୨୫ କି.ଗ୍ରା.	୧୭.୬୪	୪୪୧
			ମୋଟ୍	୧,୫୬୬
୪.	କୀଟନାଶକ ଔଷଧ	୨ ଥର	୫୦୦	୧,୦୦୦
୫.	ତୃଣନାଶକ ଔଷଧ	୨ ଲିଟର	୪୦୦	୮୦୦
୬.	ଜଳସେଚନ	୨ଟା	୩୦୦	୬୦୦
		ମୋଟ୍ ଉପାଦାନ ଖର୍ଚ୍ଚ		**୯,୩୬୬**
	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ (କ+ଖ ର ୧୦%)			୨,୬୦୨
		ସମୁଦାୟ ଚାଷ ଖର୍ଚ୍ଚ		**୨୮,୬୧୮**
(ଗ)	ଉତ୍ପାଦିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ			
	ବିହନ	୧୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ	୪୨୦୦	୪୨,୦୦୦
	ନେଟ୍ ଲାଭ			୧୩,୩୮୨
	ଲାଭ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନୁପାତ			୧.୪୭

-xxx-

କାଣ୍ଡ ଓ ମୂଳସଢ଼ା ରୋଗ

ଝାଟୁଆ ରୋଗ

ପତ୍ରପୋଡ଼ା ରୋଗ

ପତ୍ର ଉକୁଣୀ

ପୁଢ଼ା ମାଛି

ପତ୍ରଛନ୍ଦା ଓ ଫଳ ବିନ୍ଧା ପୋକ

ଯୋଗାଯୋଗ :

କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଅନୁଗୋଳ

ସ୍ଥାନ: ପଞ୍ଚମହଲା, ପୋ: ହୁଲୁରିସିଂହା, ଜିଲ୍ଲା: ଅନୁଗୋଳ-୭୫୯୧୩୨, ଓଡ଼ିଶା

ଦୂରଭାଷ : ୦୬୭୬୪-୨୧୧୯୫୭